

**Спеціалізованій вченій раді ДФ 26.055.049
Державного торговельно-економічного
університету,
02156, м. Київ, вул. Кіото, 19**

ВІДГУК

**офіційного опонента доктора педагогічних наук, професора
Осадчого Вячеслава Володимировича
на дисертаційну роботу Макоєдової Валентини Олександрівни
«Інформаційна технологія супроводу вступної кампанії
в закладах вищої освіти»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 122 – Комп'ютерні науки**

1. Актуальність теми дослідження

Заклади вищої освіти стикаються з необхідністю ефективного використання інформаційних технологій для оптимізації та покращення процесів проведення вступних кампаній. Це важливо з огляду на зростаючу кількість вступників та потребу у забезпеченні їм доступу до актуальної, точної та зручної інформації про умови вступу, програми навчання, вимоги до вступників та інші аспекти навчального процесу.

Реалізація ефективної інформаційної технології для супроводу вступної кампанії може сприяти покращенню комунікації між вступниками, приймальною комісією та підрозділами закладів вищої освіти, забезпеченню високого рівня об'єктивності та прозорості вступного відбору, а також підвищенню конкурентоспроможності ЗВО.

Усе це зумовлює актуальність, наукову і практичну цінність дисертаційної роботи Макоєдової В. О., яка присвячена розв'язанню наукової задачі підвищення ефективності функціонування приймальної комісії і закладу вищої освіти в цілому шляхом поглиблення теоретичних засад та розроблення практичних рекомендацій щодо застосування побудованої

інформаційної технології супроводу вступної кампанії в закладах вищої освіти.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами

Дисертаційна робота Макоєдової В. О. виконувалася відповідно до плану науково-дослідних робіт Державного торговельно-економічного університету. Зокрема НДР «Проектування інформаційних технологій освітнього середовища» з номером державної реєстрації 0121U100278. Особистий внесок автора полягає у побудові моделей інформаційної технології супроводу вступної кампанії ЗВО для підвищення ефективності функціонування закладів вищої освіти, що підтверджено довідкою №1004/24 від 23.06.2023 року.

3. Достовірність та обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих в дисертаційній роботі

Дисертаційна робота містить обґрунтовані положення та висновки, достовірність яких забезпечується коректним використанням методів системного аналізу, теорії баз даних, математичного, графічного та функціонального моделювання, модульного проектування, CASE-технологій. А також розробкою моделі інформаційної технології супроводу вступної кампанії і її подальшою практичною реалізацією.

Результати дисертаційного дослідження перевірені на практиці, що підтверджується відповідними актами про впровадження. Правильність основних припущень та положень, на яких базуються запропоновані моделі, підтверджують надійність отриманих результатів.

Результати дисертаційного дослідження відображено у публікаціях автора у наукових фахових виданнях України та у виданні, що індексується у міжнародній наукометричній базі.

4. Наукова новизна результатів досліджень

На основі аналізу змісту дисертаційної роботи та наведених наукових праць можна чітко виокремити сформульовані наукові положення, висновки, що характеризуються науковою новизною та особистим внеском здобувача.

Вперше:

- запропоновано концептуальну модель інформаційної технології супроводу вступної кампанії, яка базується на проектуванні інформаційних потоків супроводу вступної кампанії в ЗВО із застосуванням засобів CASE-технологій;
- побудовано каузальну модель інформаційних потоків подання заяв вступу до ЗВО, що дозволяє проаналізувати причинно-наслідкові зв'язки щодо поданих заяв та визначити чинники, які варто поліпшити під час супроводу вступної кампанії.

Удосконалено:

- поняття «інформаційна технологія», що на відміну від існуючих визначень, враховує такі фактори, як етичність застосування інформаційної технології та знищення інформації;
- архітектуру інформаційних зв'язків супроводу вступної кампанії, яка, на відміну від наявної, передбачає оптимізацію взаємодії користувачів з ЄДЕБО за допомогою переходу до єдиного механізму обміну інформацією.

Набули подальшого розвитку:

- класифікація інформаційних технологій згідно з їх цільовим використанням у ЗВО, додано компонент «супровід вступної кампанії»;
- поняття інформатизації процесів вступної кампанії ЗВО, яке включає розроблення, удосконалення і використання інформаційних технологій, мереж та інформаційних систем з метою підвищення ефективності проведення вступної кампанії ЗВО;

- UML-діаграма варіантів використання для розробки моделі інформаційної системи приймальної комісії ЗВО, яка відображає логіку можливих дій користувачів у системі;
- UML-діаграма послідовності для розробки моделі інформаційних потоків прийому вступників до ЗВО, яка відображає взаємодію об'єктів з інформаційною системою;
- UML-діаграма діяльності для обробки інформаційних потоків заяв вступника до ЗВО, яка відображає сукупність можливих подій від подання заяви до експорту оновленого статусу заяви;
- модель інформаційних потоків інформаційної системи приймальної комісії, шляхом доповнення даних, які обробляються системою для потреб приймальної комісії та інших структурних підрозділів ЗВО;
- модель інтеграції Spark SQL у контексті застосування інструментарію Spark SQL в інформаційній системі роботи приймальної комісії ЗВО для обробки та аналізу структурованих даних.

5. Мова та стиль викладення результатів

Дисертаційна робота Макєдової В. О. написана українською мовою. Робота містить сукупність результатів та наукових положень, поданих автором для публічного захисту, має достатній рівень завершеності, структурність та достатньо логічну внутрішню цілісність і свідчить про наявний особистий науковий внесок автора. Матеріали досліджень викладені логічно та послідовно. Стиль їх викладення не суперечить методології наукових досліджень. Представлений в роботі ілюстративний матеріал оформлено згідно вимог. Підсумкові результати дисертаційного дослідження відповідають загальній меті та науковим завданням, сформульованим у вступі. Загалом дисертаційна робота сприймається як закінчена наукова праця. Тема, зміст та отримані наукові результати роботи відповідають спеціальності 122 – Комп'ютерні науки, галузі знань 12 – Інформаційні технології.

6. Повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, відсутність порушення академічної доброчесності

За результатами виконаних досліджень опубліковано 16 наукових праць, що підтверджують цінність отриманих наукових результатів. У тому числі 1 наукова стаття в іноземному виданні, що входить до міжнародної наукометричної бази Scopus, 5 наукових статей у фахових виданнях України; 10 публікацій у збірниках наукових конференцій. Основні результати дисертаційного дослідження апробовані на науково-практичних конференціях. Зокрема, The 3rd International scientific and practical conference «Eurasian scientific congress» (Barcelona, Spain. 2020 p.), I Міжнародній науково-практичній конференції «Безпека ресурсів інформаційних систем» (м. Чернігів, 2020 p.), IX Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми інформатики та комп'ютерної техніки (м. Чернівці, 2020 p.), наукових семінарах «Кібергігієна. Кібербезпека. Безпека держави» (м. Київ, 2020 p.) IV Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми кібербезпеки інформаційно-телекомунікаційних систем (PCSITS)» (м. Київ, 2021 p.), V Всеукраїнській науково-практичній конференції «Нові інформаційні технології управління бізнесом» (м. Київ, 2022 p.), Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення» (м. Переворськ, Польща, 2023 p.), XIII Міжнародній науково-практичній конференції «Комплексне забезпечення якості технологічних процесів та систем» (м. Чернігів, 2023 p.), The 10th International scientific and practical conference «Science and Innovation of Modern World» (London, United Kingdom, 2023 p.), VI Всеукраїнській науково-практичній конференції «Вступна кампанія до закладів вищої освіти України: проблеми та перспективи» (м. Київ, 2023 p.).

У дисертаційній роботі та публікаціях автора відсутні порушення академічної доброчесності.

7. Окремі дискусійні питання і зауваження

Загалом оцінюючи позитивно наукове дослідження, визнаючи його наукову новизну і практичну цінність, слід висловити зауваження до дисертації:

1. Таблицю 1.1, що містить порівняльний аналіз визначень сутності поняття «інформаційна технологія», доцільно винести в додатки.

2. У підрозділі 2.2 наводиться інформація щодо різних CASE-технологій. Варто було б розширити аргументацію щодо того, чому DFD чи IDEF3 не є оптимальними в порівнянні з IDEF0 для здійснення моделювання в межах дослідження.

3. Відповідно до моделі інформаційної системи приймальної комісії ЗВО (п. 3.1) відповідальний за набір студентів на спеціальність може здійснювати ті ж дії, що працівник приймальної комісії. Далі в тексті роботи (п. 3.3) згадується розмежування прав доступу між різними групами користувачів, проте варто було б деталізувати і обмеження дій в системі між спорідненими типами користувачів.

4. У дисертаційному дослідженні присутні описки, дрібні недоліки та неузгодженості редакційно-стильового оформлення.

Наведені зауваження та побажання не зменшують наукову, теоретичну та практичну значущість результатів дослідження та його високу оцінку в цілому.

8. Висновки щодо дисертації в цілому

Представлена дисертаційна робота Макоєдової В. О. на тему «Інформаційна технологія супроводу вступної кампанії в закладах вищої освіти» є завершеною науковою роботою, яка містить нові науково обґрунтовані результати.

Зважаючи на актуальність теми дисертації, обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій, новизну та практичну значущість, відсутність порушень академічної доброчесності, повноту викладу в наукових

публікаціях, вважаю, що дисертаційна робота «Інформаційна технологія супроводу вступної кампанії в закладах вищої освіти» відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44. Автор дисертаційної роботи Макоєдова Валентина Олександрівна заслуговує присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 122 «Комп'ютерні науки».

Офіційний опонент:

**доктор педагогічних наук,
професор,
заслужений діяч науки і техніки
України,
декан факультету економіки та
управління
Київського університету
імені Бориса Грінченка**

Вічеслав ОСАДЧИЙ

